

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історії України 2017/2018 навчальний рік

9-й клас

I рівень

Завдання 1.1.1-1.4.4 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.
За кожну правильну відповідь – 0,5 б. Максимальна оцінка за I рівень – 8 б.

Завдання № 1 (2 б.)

Уважно прочитайте уривок з праці Геродота та дайте відповіді на питання: *«Царі ...наказали нападати на персів, коли ті сідали, щоб поїсти. Кіннота постійно змушувала тікати кінноту ворогів... Нарешті Дарій опинився у великій скруті. Царі довідалися про це і наслали вісника з дарами до Дарія: птаха, мишу, жабу і п'ять стріл».*

1.1.1. Про який народ згадується у цьому тексті:

А. Кіммерійці. Б. Скіфи. В. Сармати Г. Анти

1.1.2. Де відбувалися події, про які розповідається в тексті:

А. Персія Б. Греція В. Велика Скіфія Г. Держава готів

1.1.3. Коли відбувалися події, про які розповідається в тексті:

А. На початку VIII ст. до н.е. Б. На початку VII ст. до н.е. В. На початку VI ст. до н.е. Г. На початку V ст. до н.е.

1.1.4. Якими були наслідки подій, що описані в тексті:

А. Перський цар Дарій здобув перемогу над ворогом. Б. Перський цар Дарій уклав мирний договір з ворогом
В. Перський цар Дарій був убитий у бою. Г. Перський цар Дарій утік від ворога

Завдання № 2 (2 б.)

Згадайте основні події історії України другої половини IV ст. н.е. та дайте відповіді на запитання:

1.2.1. У ці часи відбувалися:

А. Початок Великої грецької колонізації. Б. Початок Великого переселення народів.

В. Початок походів слов'ян на Візантію Г. Заснування Києва

1.2.2. У цей час існували протодержавні та державні утворення:

А. Велика Скіфія Б. Мала Скіфія В. Племянний союз антів Г. Полянське князівство в Києві

1.2.3. Ми дізнаємося про події цього періоду з джерел:

А. «Про походження та діяння гетів» Йордана Б. «Про управління імперією» Костянтина Багрянородного

В. «Повість минулих літ» Нестора Г. «Слово про Ігорів похід» невідомого автора

1.2.4. З письмових джерел відомо, що слов'янами тоді правив:

А. Бож (а) Б. Межемир В. Аскольд Г. Рюрик

Завдання № 3 (2 б.)

В яких твердженнях ідеться про князя Володимира Великого?

1.3.1. В якому уривку з історичного джерела говориться про князя Володимира Великого:

А. «Помер Рюрик. Княжіння своє він передав..., що був його роду, віддавши йому на руки сина свого Ігоря, бо той був дуже малий».

Б. «І сів князювати в Києві. І мовив: «Хай буде се мати городам руським»».

В. «Сам був хоробрий і легкий. Ходячи, яко пардус, багато воєн вчинив».

Г. «Вийшов з священниками cesариними і корсунськими на Дніпро... Дорослі ж бродили у воді, а священники, стоячи, молитви творили».

1.3.2. Князь Володимир Великий правив:

А. 882-912 рр. Б. 912-945 рр. В. 964-972 рр. Г. 980-1015 рр.

1.3.3. Князь Володимир Великий у внутрішній політиці здійснив:

А. Реформи полюддя (встановлення місць збору данини та її розміру)

Б. Адміністративну реформу (призначення замість племянних князів на синів великого князя київського)

В. Судову реформу (обмеження кровної помсти, введення грошового штрафу – віри)

Г. Запровадження «лествичного» порядку спадкування влади великого князя київського.

1.3.4. За часи правління Володимира Великого відбувалися війни з:

А. Хозарським каганатом. Б. Печенігами В. Половцями Г. Монголами.

Завдання № 4 (2 б.)

Уважно роздивіться пам'ятку архітектури та знайдіть відповіді на питання:

1.4.1. Коли була побудована зазначена пам'ятка:

- А. Перша половина XI ст. Б. Друга половина XI ст.
В. Перша половина XII ст. Г. Друга половина XII ст.

1.4.2. Де розташована зазначена пам'ятка:

- А. У Києві Б. У Чернігові В. У Батурині Г. У Полтаві

1.4.3. В якому стилі побудована зазначена пам'ятка:

- А. Візантійський Б. Ренесанс В. Бароко Г. Класицизм

1.4.4. З іменем якого історична діяча пов'язана зазначена пам'ятка:

- А. Володимир Великий Б. Ярослав Мудрий В. Володимир Мономах Г. Данило Галицький

II рівень

Завдання № 1 (4 б.)

У завданнях 2.1.1-2.1.4 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою.

Установіть відповідність:

2.1.1 (1 б.)		2.1.2 (1 б.)	
Установіть відповідність між назвою українського історико-географічного регіону та державою, у складі якої він перебував у першій половині XVI ст.		Установіть відповідність між іменем гетьмана та назвою договору, який він уклав з іноземною державою:	
1. Волинь	А. Велике князівство Литовське	1. Іван Виговський	А. «Березневі статті»
2. Галичина	Б. Велике князівство Московське	2. Юрій Хмельницький	Б. «Переяславські статті»
3. Чернігівщина	В. Польське королівство	3. Петро Дорошенко	В. «Глухівські статті»
4. Північна Буковина	Г. Угорське королівство	4. Дем'ян Многогрішний	Г. Гадяцький трактат
	Д. Османська імперія		Д. Бучацький договір

2.1.3 (1 б.)		2.1.4 (1 б.)	
Установіть відповідність між датою та подією доби початку українського національного відродження		Установіть відповідність між стислими характеристиками творів, яким належить провідна роль у початку національного відродження в Наддніпрянській Україні, та іменем автора терміном, який позначає течію українського визвольного руху XIX ст., та його визначенням	
1. 1798 р.	А. Вихід перших частин поеми «Енеїда»	1. Поетична збірка під загальною назвою «Кобзар» . видана в Петербурзі	А. Олексій Павловський
2. 1816 р.	Б. Вихід «Малоросійських оповідань»	2. Оpubлікована 1819 р. в Петербурзі збірка «Досвід збирання старовинних малоросійських пісень», яка складається з 10 текстів, започаткувавши українську фольклористику	Б. Тарас Шевченко
3. 1837 р.	В. Утворення «Товариства греко-католицьких священників»	3. Оpubлікована у 1818 р. «Граматика малоросійського нарiччя», яка була першою граматикою живої народної української мови	В. Дмитро Бантиш-Каменський
4. 1840 р.	Г. Видано альманах «Русалка Дністрова»	4. Чотиритомна «Історія Малої Росії» - перша узагальнювальна праця з історії України від найдавніших часів і до кінця 18 ст.	Г. Микола Цертелєв
	Д. Уперше видано «Кобзар»		Д. Микола Костомаров

Завдання № 2 (4 б.)

У завданнях 2.2.1-2.2.4 розташуйте події в хронологічній послідовності. Цифри 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

2.2.1 (1 б.) Розташуйте у хронологічній послідовності появу наступних творів

- А «Слово про Ігорів похід»
В «Історія Русів»
Б «Повість минулих літ»
Г «Літопис С. Величка»

2.2.2 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність подій і процесів

- А Інститут гетьманської влади був ліквідований і влада була передана колегіальному органу на чолі з П. Румянцевим
Б почався подушний перепис населення і опис міст і сіл з метою збільшення податків і надходжень до царської скарбниці
В частина запорозьких козаків після зруйнування Січі переселилася в Пониззя Дунаю на землі підвладні Туреччині

Г поширилася чутка про «Золоту грамоту» Катерини II і вибух-нуло повстання, що охопило Київщину і Брацлавщину

Г Непман

2.2.3 (1 б.) Розташуйте у хронологічній послідовності події історії України XIX ст., що описані в уривках документів та спогадах очевидців:

А «Бо голос України не затих. І встане Україна з своєї могили, і знову озветься до всіх братів своїх слов'ян, і почують крик її, і встане Слов'янщина, і не позостанеться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні герцога, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина, ні крепака, ні холопа — ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні в Чехії, ні у хорутан, ні у сербів, ні у болгар»

Б «Це Товариство, яке відродилося, розділилось на дві галузі: на південну, під головуванням Пестеля, яка розповсюдилася в арміях, найголовніше у 2-й і частково у 1-й, і північну, засновану у С.-Петербурзі під головуванням Микити Муравйова».

В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаються приналежними війську».

Г «З рапорту я побачив, що утримуються вже під арештом [люди] з округів полків: Чугуївського – 1104, Таганрозького – 899, з яких над 313 чоловіками, як найголовнішими злочинцями, провадиться запропонований військовий суд... Ніякі умовляння не діють на заколотників, і всі вони одногolosно з жінками кричать таке: не хочемо військового поселення...».

2.2.4 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність проведення реформ у Наддніпрянській Україні у складі Російської імперії:

А Земська реформа

Б Аграрна реформа

В Цензурна реформа

Г Міська реформа

Завдання № 3 (4 б.)

Завдання 2.3.1-2.3.4 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні.

2.3.1 (1 б.) Укажіть провідників Національно-визвольної війни середини XVII ст. під проводом Богдана Хмельницького:

1 Іван Богун

5 Филон Джалалій

2 Яків Острянин

6 Дмитро Гуня

3 Криштоф Косинський

7 Максим Кривоніс

4 Северин Наливайко

2.3.2 (1 б.) Які соціально-економічні зміни відбувалися на українських землях у складі Російської імперії в другій половині XVIII ст.?

1 запровадження кріпацтва на Лівобережжі та Слобожанщині

2 початок промислового перевороту

3 поширення дворянського землеволодіння на землі Вольностей Війська Запорозького Низового

4 ліквідація фільваркового господарства

5 ліквідація чумацьких промислів

6 зрівняння в правах козацької старшини з російським дворянством

7 скасування общинного землеволодіння

2.3.3 (1 б.) Визначте події з історії України першої половини XIX ст.:

1 входження Буковини до складу Австрійської імперії

2 видання поеми І. Котляревського «Енеїда»

3 заснування масонської ложі «Любов до істини»

4 видання альманаху «Русалка Дністрова»

5 селянський рух під проводом У. Кармалюка на Поділлі

6 Утворення земств у Наддніпрянській Україні

7 Утворення Русько-української радикальної партії

2.3.4 (1 б.) Які українські громадсько-політичні діячі другої половини XIX ст. брали участь у громадівському русі:

1 Іван Франко

5 Павло Чубинський

2 Михайло Драгоманов

6 Володимир Антонович

3 Анатоль Вахнянин

7 Юліан Бачинський

4 Юліан Романчук

III рівень (2 завдання по 5 б.)

1. Порівняйте аграрні перетворення за реформами 1848-1851 рр. та 1861 р.: передумови, причини, заходи, результати, наслідки. Виділіть спільне та відмінне

2. Ви – студент Київського університету. У березні 1847 р. дізналися про арешт свого викладача історії–ад'юнкт-професора Миколи Івановича Костомарова та його друзів, у тому числі, поета й художника Тараса Григоровича Шевченка. У листі до рідних опишіть обставини події та свої враження від неї.

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історії України 2017/2018 навчальний рік

10-й клас

I рівень

Завдання 1.1.1-1.4.4 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.
За кожну правильну відповідь – 0,5 б. Максимальна оцінка за I рівень – 8 б.

Завдання № 1 (2 б.)

Уважно прочитайте уривок з «Повісті минулих літ» і дайте відповіді на питання: *«І поставив він кумири на пагорбі, поза двором теремним: Перуна дерев'яного, і Хорса, і Дажбога, і Стрибога, і Смаргла, і Мокош. І приносили їм люди жертви, називаючи їх богами».*

1.2.1. Про якого князя розповідається у тексті:

А. Олег Віщий. Б. Володимир Великий. В. Святослав Хоробрий. Г. Ярослав Мудрий.

1.1.2. Де відбувалися події, про які розповідається в тексті:

А. Новгород Б. Полоцьк В. Київ Г. Корсунь

1.1.3. Коли відбувалися події, про які розповідається в тексті:

А. У другій половині IX ст. Б. У першій половині X ст. В. У другій половині X ст. Г. У першій половині XI ст.

1.1.4. Які наслідки мали події, про які розповідається в тексті:

А. Повстання киян проти князя-язичника Б. Похід на Київ брата князя, християнина за вірою
В. Встановлення тривалого панування язичництва. Г. Короткочасне панування язичництва

Завдання № 2 (2 б.)

Згадайте основні події історії України першої половини XIII ст. і дайте відповіді на запитання:

1.2.1. У ці часи відбувалися: А. Об'єднання східнослов'янських племен в єдину державу.

Б. Монгольська навала. В. Приєднання земель Галицько-Волинського князівства до Литви та Польщі.

Г. Утворення українського козацтва.

1.2.2. У цей час існували протодержавні та державні утворення:

А. Полянське князівство в Києві

Б. Галицьке князівство під владою Ростиславичів

В. Галицько-Волинське князівство під владою молодших Мономаховичів

Г. Руське воєводство у складі Польського королівства.

1.2.3. Ми дізнаємося про події цього періоду з джерел:

А. Галицько-Волинський літопис невідомого автора Б. «Повість минулих літ» Нестора

В. «Слово про закон і благодать» Іларіона

Г. «Слово про Ігорів похід» невідомого автора

1.2.4. З письмових джерел відомо, що слов'янами тоді правив:

А. Данило Романович Б. Юрій I Львович В. Юрій II Болеслав Г. Любарт Гедимінович

Завдання № 3 (2 б.)

В яких твердженнях ідеться про гетьмана Петра Дорошенка?

1.3.1. В якому уривку з історичного джерела говориться про гетьмана Петра Дорошенка:

А. «Хортиця – місцевість на Борисфені. Тут... стародавній преславний герой, звиягати уславлений своїми воєнними, поставив колись фортецю».

Б. «Прибув до Києва святійший патріарх єрусалимський іменем Феофан,.. поставив і висвятив на митрополію чоловіка гідного й чесного. Іменем Іов Борецький»

В. «Не залишиться нога жодного князя і шляхетки тут, на Україні, а схоче котрий з нами хліб їсти, хай буде послухний Запорізькому Війську»

Г. «Ні в чому іншому був мій намір, а тільки в тому, щоб помножити вольності Запорізького Війська та зберегти безпеку й цілість Вітчизни. Тому не тільки з християнами, але й з бусурманськими народами намагався поводитися прихильно та згідно, щоб Україну бачити в бажаному мирі»

1.3.2. Гетьман Петро Дорошенко правив:

А. 1648-1667 рр.

Б. 1657-1659 рр.

В. 1663-1665 рр.

Г. 1665-1676 рр.

1.3.3. У внутрішній політиці гетьман Петро Дорошенко здійснив:

А. Побудував ефективну фінансову та податкову систему Гетьманщини

Б. Намагався об'єднати Лівобережну та Правобережну Гетьманщину

В. Погодився на обмеження самовладдя гетьмана та створення козацького парламенту – загальної Ради

Г. Висунув проект створення першого українського університету

1.3.4. Гетьман Петро Дорошенко визнав протекторат:

А. Московського царства

Б. Османської імперії

В. Річі Посполитої

Г. Шведського королівства

Завдання № 4

Уважно роздивіться пам'ятку архітектури та знайдіть відповіді на питання:

1.4.1. Коли була побудована зазначена пам'ятка:

А. XVI ст. Б. XVII ст.

В. XVIII ст. Г. XIX ст.

1.4.2. Де розташована зазначена пам'ятка:

А. У Батурині Б. У Львові В. У Києві Г. У Полтаві

1.4.3. В якому стилі побудована зазначена пам'ятка:

А. Візантійський Б. Ренесанс В. Бароко Б. Класицизм

1.4.4. З іменем якого мецената пов'язано будівництво пам'ятки:

А. К. Корняк Б. П. Могила В. І. Мазепа Г. І. Харитоненко

II рівень

Завдання № 1 (4 б.)

У завданнях 2.1.1-2.1.4 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою.

Установіть відповідність:

2.1.1		2.1.2	
Установіть відповідність між назвою українського історико-географічного регіону та адміністративною одиницею іноземної держави, у складі якої він перебував у XIX ст.		Установіть відповідність між іменем громадсько-політичного діяча XIX ст. та назвою організації /партії, до якої він входив	
1. Слобожанщина	А.Харківська губернія Російської імперії	1.М. Костомаров	А. Товариство «Просвіта»
2. Запоріжжя	Б.Волинська губернія Російської імперії	2. В. Антонович	Б. Русько-українська радикальна партія
3. Галичина	В.Катеринославська губернія Російської імперії	3. А. Вахнянин	В. Кирило-Мефодіївське братство
4. Закарпаття	Г.Королівство Галичини та Лодомерії Австрійської імперії	4.І. Франко	Г. Київська Стара Громада
	Д. Пожонське (Братиславське) намісництво Австрійської імперії		Д. Братство тарасівців

2.1.3		2.1.4	
Установіть відповідність між датою та подією доби Першої світової війни		Установіть відповідність між назвою державного утворення за часи Української революції 1917-1921 рр. та стислою характеристикою його представницького органу влади	
1. 1 серпня 1914 р.	А.Присяга Січових Стрільців у Стрії	1. УНР доби Української Центральної Ради	А. Проголошувалося, що вся повнота державної влади належить трудящим у формі Рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів.
2. 4 серпня 1914 р.	Б.Початок бою на горі Маківка	2. УНР доби Директорії	Б. Передбачалося, що вибори до Трудового конгресу по куріях (від робітників, селян та «трудової інтелігенції»).
3. 3 вересня 1914 р.	В.Початок бою на залізничній станції Березани	3. Західноукраїнська Народна Республіка	В.Українська Національна Рада була вищим законодавчим органом, склад якого поповнився за рахунок представників від повітів та великих міст,
4. 29 квітня 1915 р.	Г.Створення Головної української ради	4.Українська Соціалістична Радянська Республіка	Г. Відстоювалися ідеї «українського монархізму», за якими в умовах громадянської війни українське суспільство могло об'єднатися тільки навколо національної одноосібної влади
	Д.Створення Союзу визволення України		Д. Вибори до Всеукраїнських Установчих Зборів на основі загального прямого та рівного виборчого права селянством

Завдання № 2 (4 б.)

У завданнях 2.2.1-2.2.4 розташуйте події в хронологічній послідовності. Цифри 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

2.2.1 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність появи історичних термінів:

А Військові поселення

Б Монополія, синдикат

В Тимчасово зобов'язані селяни

Г Земські збори та земські управи

2.2.2 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність подій:

А Створення Революційної української партії

Б Створення Братства тарасівців

В Створення Товариства українських поступовців

Г Створення Української народної партії

2.2.3 (1 б.) Розташуйте у хронологічній послідовності події

А «Листопадовий чин» (повстання у Львові)

Б «Київська катастрофа» (похід Дієвої армії УНР та Української Галицької Армії на Київ)

В «Базарівська трагедія» (поразка Волинської групи Повстанської армії УНР)

Г «Чорківська офензива» (наступальна операція Української Галицької Армії)

2.2.4 (1 б.). Розташуйте уривки із документів у хронологічній послідовності:

А «На час до вирішення справи про місцеве врядування Установчими Зборами у справах місцевого врядування Україною вищим органом тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради».

Б «Через це, оберігаючи все народне хазяйство, машини, ліси, будинки, коней, худобу і інше, дбаючи про порядок на Україні, Універсал не дозволяє ніяких самовільних захоплень земель і всякого добра, порубок лісів тощо, бо такі захоплення і порубки неминуче зруйнують відтепер уже народне багатство та викличуть розрухи і сварки в краю і серед селянства».

В «І через те, ми, Українська Центральна Рада, видаємо сей Універсал до всього нашого народу і оповіщаємо: однині самі будемо творити наше життя...».

Г «Приписуємо Правительству Республіки нашої – Раді Народніх Міністрів – від цього дня вести розпочаті вже нею переговори про мир з центральними державами цілком самостійно й довести їх до кінця...».

Завдання № 3 (4 б.)

Завдання 2.3.1-2.3.4 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні.

2.3.1 (1 б.) Що з указанного нижче характеризує становище західно-українських земель складі Австрійської імперії наприкінці XVIII — у першій половині XIX ст.?

1 посилення впливу російської мови та культури

2 панування екстенсивного землеробства в сільському господарстві

3 привілейоване становище українців у містах

4 зміцнення статусу та авторитету греко-католицької церкви

5 домінування поляків і німців в органах влади

6 вороже ставлення імперської влади до греко-католицького духовенства

7 бурхливий розвиток цукрової промисловості

2.3.2 (1 б.) Укажіть зміни в соціально-економічній сфері Наддніпрянської України другої половини XIX ст., що відбулися під впливом реформ 1860-х - 1870-х рр. у Російській імперії.

1 завершення промислового перевороту

2 витіснення іноземного капіталу національним

3 формування ринку вільнонайманої праці

4 подолання селянського малоземелля та безземелля

5 зникнення дворянства як соціального стану

6 розгортання трудової еміграції до Сибіру та Далекого Сходу

7 розшарування селянства, долучення заможних селян до підприємницької діяльності та торгівлі

2.3.3 (1 б.) Які політичні сили наприкінці жовтня — початку листопада 1917 р. вели збройну боротьбу за владу в Києві?

1 Українська Центральна Рада, підтримана українізованими військовими частинами

2 більшовики, що спиралися на ради робітничих і солдатських депутатів

3 німецькі та австрійські військові формування - союзники гетьмана П. Скоропадського

4 анархістські збройні загони Н. Махна

5 прихильники Тимчасового уряду Росії, згуртовані навколо штабу Київського військового округу

6 частини Добровольчої армії генерала А. Денікіна

7 підрозділи Української Галицької Армії

2.3.4 (1 б.) Проаналізуйте зображену картосхему.

Картосхема дає змогу

1 вказати райони антигетьманського повстанського руху влітку 1918 р.

2 визначити кордони Української Держави гетьмана П. Скоропадського.

3 вказати напрямки загального наступу німецько-австро-угорських військ у лютому-квітні 1918 р.

4 окреслити район формування українських радянських повстанських дивізій.

5 вказати межі територій

регіональних радянських республік, утворених більшовиками в січні-березні 1918 р.

6 визначити один із підсумків переговорів українсько-німецької та радянської делегацій у травні 1918р.

7 охарактеризувати адміністративно-територіальний устрій Української Народної Республіки.

III рівень

3.1. Ви — мешканець Києва у березні 1917 року. У листі до рідних опишіть події, що відбувалися тоді в місті та своє враження від них.

3.2. Охарактеризуйте вплив бою під Крутами та укладання Брест-Литовського договору на суспільно-політичне життя Наддніпрянської та Західної України, подальше розгортання Української революції 1917-1921 рр.

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історії України 2017/2018 навчальний рік

11-й клас

I рівень

Завдання 1.1.1-1.4.4 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.

За кожну правильну відповідь – 0,5 б. Максимальна оцінка за I рівень – 8 б.

Завдання № 1 (2 б.)

Уважно прочитайте уривок з «Повісті минулих літ» і дайте відповіді на питання: *«Якщо ми губимо землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаємося в одне серце і обережемо землю. Кожен хай держить отчину свою».*

1.1.1. Під час якої події відбулася ця промова: А. Поразка Ярославичів від половців на р. Альта
Б. Любецький з'їзд князів В. Битва Святополка Ізяславича та Володимира Мономаха з половцями біля о. Хортиця Г. Похід Ігоря Святославича, князя новгород-сіверського, на половців.

1.1.2. З іменем якого князя пов'язана подія, про яку розповідається в тексті:

А. Ізяслав Ярославич Б. Всеволод Ярославич В. Володимир Всеволодович Г. Ігор Святославич

1.1.3. Коли відбувалися події, про які розповідається в тексті:

А. У другій половині X ст. Б. У першій половині XI ст. В. У другій половині XI ст. Г. У першій половині XII ст.

1.1.4. Якими були наслідки події, що описані в тексті:

А. Перехід влади від великого князя київського до великого князя галицько-волинського

Б. Перехід влади від великого князя київського до великого князя чернігівського

В. Поява князів – «ізгоїв», які намагалися повернути владу за допомогою половців

Г. Повернення володінь (вотчин) князям – «ізгоям», тимчасове об'єднання зусиль у боротьбі з половцями

Завдання № 2 (2 б.)

Згадайте основні події історії України другої половини XVI ст. н.е. та дайте відповіді на запитання:

1.2.1. У ці часи відбувалося:

А. Монгольська навала

Б. Укладання «вічної» унії між Польщею та Литвою

В. Ліквідація удільних князівств

Г. Утворення Української козацької держави - Гетьманщини

1.2.2. У цей час існувало державне утворення:

А. Велике князівство Київське.

Б. Київське воеводство у складі Річі Посполитої

В. Удільне князівство Київське під владою Володимира Ольгердовича

Г. Українська козацька держава – Гетьманщина

1.2.3. Подіям цього періоду присвячено джерела:

А. «Слово про закон і благодать»

Б. Козацький літопис Г. Грабянки, Острозький літописець

В. Галицько-Волинський літопис

Г. «Повість минулих літ» Нестора

1.2.4. З письмових джерел відомо, що значну роль в історії України цього періоду грав:

А. Ягайло Ольгердович Б. Свидригайло Ольгердович В. Костянтин (Василь) Острозький Г. Іван Мазепа

Завдання № 3 (2 б.)

В яких твердженнях ідеться про гетьмана Богдана Хмельницького?

1.3.1. В якому уривку з історичного джерела говориться про гетьмана Богдана Хмельницького:

А. «На ріці Калці татари встріли їх, війська половецькі й руські... Князь поранений був у груди. Але через молодість і одвагу, він не чув ран, що були на тілі його»

Б. «Василій Іванович, великий князь московський, переступив хресне цілування і взяв град Смоленський..., І так свою сміливість князь показав... з тими веломожними воїнами литовськими, що самі себе не щадили».

В. «Хортиця – місцевість на Борисфені. Тут... стародавній преславний герой, звитягами уславлений своїми воєнними, поставив колись фортецю».

Г. «За кордон на війну не піду, на турків і татар шаблі не підніму, досить маю в Україні, на Поділлі й Волині...

А ставши над Віслою, скажу дальшим ляхам: сидіть, мовчить, ляхи!»

1.3.2. Богдан Хмельницький був гетьманом:

А. 1591-1593 рр. Б. 1616-1622 рр. В. 1648-1654 рр. Г. 1648-1657 рр.

1.3.3. Гетьман Богдан Хмельницький у внутрішній політиці здійснив:

А. Уперше надав козакам судовий імунітет.

Б. Ліквідував велику земельну власність королівщини, польських магнатів

В. Погодився на обмеження самовладдя гетьмана та створення козацького парламенту – загальної Ради

Г. Висунув проект створення першого українського університету

1.3.4. Гетьман Богдан Хмельницький здобув військову перемогу:

А. Захоплення турецької фортеці Кафа

Б. Розгром польського війська під Корсунем

В. Розгром московського війська під Конотопом. Г. Похід до Криму, спалення Бахчисараю.

Завдання № 4

Уважно роздивіться пам'ятку архітектури та знайдіть відповіді на питання:

1.4.1. Коли була побудована зазначена пам'ятка:

А. Друга половина XVIII ст. Б. Початок XX ст.
В. Перша половина XIX ст. Г. 20-30-ті рр. XX ст.

1.4.2. Де розташована зазначена пам'ятка:

А. У Києві Б. У Львові В. Полтаві Г. У Харкові

1.4.3. В якому стилі побудована зазначена пам'ятка:

А. Бароко Б. Класицизм В. Модерн Г. Конструктивізм

1.4.4. Хто був архітектором:

А. С. Ковнір Б. Ф. Б. Растреллі В. Й.-Г. Шедель Г. В. Кричевський

II рівень

Завдання № 1 (4 б.)

У завданнях 2.1.1-2.1.4 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою.

Установіть відповідність:

2.1.1		2.1.2	
Установіть відповідність між назвою українського історико-географічного регіону та державою, у складі якої він перебував у 20-30-ті рр. XX ст. (1 б.)		Установіть відповідність між іменем західноукраїнського громадсько-політичного діяча 20-30-х рр. XX ст. та назвою організації /партії, до якої він входив (1 б.)	
1. Галичина	А. СРСР	1. Дмитро Левицький	А. Українське національне об'єднання
2. Північна Буковина	Б. Польща	2. Євген Коновалець	Б. Українська національна партія
3. Закарпаття	В. Австро-Угорщина	3. Августин Волошин	В. Комуністична партія Західної України
4. Поділля	Г. Чехо-Словаччина	4. Василь Залозецький	Г. Українська військова організація
	Д. Румунія		Д. Українське національно-демократичне об'єднання

2.1.3		2.1.4	
Установіть відповідність між датою та подією доби Другої світової війни (1 б.)		Установіть відповідність між назвою ідеологічної кампанії другої половини 1940-х – початку 1950-х рр., та її стислою характеристикою (1 б.)	
1. 23-29 червня 1941 р.	А. Київська оборонна операція	1. «Ждановщина»	А. С. Михоелса та однодумців розстріляно за створення єврейського «центру антирадянської пропаганди»
2. 07 липня – 19 вересня 1941 р.	Б. Танкова битва під Дубном	2. «Лисенківщина»	Б. За участь у вигаданій антирадянській організації засуджено С. Єфремова, М. Слабченка та ін.
3. 05 серпня – 16 жовтня 1941 р.	В. Оборона Одеси	3. Боротьба з космополітизмом	В. Здійснено «самоліквідацію» Української греко-католицької церкви.
4. 12-29 травня 1942 р.	Г. Донбаська оборонна операція	4. Львівський «собор»	Г. Зазнали критики твори українських літераторів Ю. Яновського, А. Малишка, О. Довженка, звинувачених в «українському буржуазному націоналізмі»
	Д. Невдалий наступ РСЧА під Харковом		Д. Зазнали переслідувань Д. Третяков, М. Гришко та інші вчені-генетики

Завдання № 2 (4 б.)

У завданнях 2.2.1-2.2.4 розташуйте події в хронологічній послідовності. Цифрі 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

2.2.1 (1 б.)

Установіть хронологічну послідовність подій:

- А Ліквідація Української автокефальної православної церкви
- Б Створення Української академії наук
- В Постанова ЦВК і РНК СРСР «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності» («закон про п'ять колосків»)
- Г Бій під Базаром та поразка Волинської групи Повстанської армії УНР

2.2.2 (1 б.)

Установіть хронологічну послідовність появи історичних термінів:

- А Рада робітничих депутатів
- Б Трудодень
- В Самвидав
- Г Непман

2.2.3 (1 б.)

Установіть послідовність суспільно-політичних подій 1950–1970-х років.

- А Виступ на XX з'їзді КПРС М. Хрущова з доповіддю «Про культ особи та його наслідки».
- Б Поява праці І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?»
- В Утворення Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод.
- Г Суд у Львові над членами Української робітничо-селянської спілки – Л. Лук'яненком, І. Кандибою та іншими.

2.2.4 (1 б.)

Установіть хронологічну послідовність подій, які відображено в цитованих документах:

- А «Необхідно підтримати ініціативну групу по переходу до православ'я, підтримати священників, які переходять від уніатства до православної віри»
- Б «Засідання рекомендує, щоб Українська РСР та Білоруська РСР були запрошені стати членами-засновниками пропонованої Міжнародної Організації»
- В «Своїм головним завданням Група вважає ознайомлення світової громадськості з фактами порушень на терені України Загальної Декларації прав людини...»
- Г «...ліквідувати Українську Раду народного господарства. Визнати за необхідне ліквідувати Ради народного господарства економічних районів УРСР»

Завдання № 3 (4 б.)

Завдання 2.3.1-2.3.4 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні.

2.3.1 (1 б.)

Які завдання вирішувалися в ході проведення Столипінської аграрної реформи?

- 1 розв'язати проблему аграрного перенаселення
- 2 визначити кордони Української Держави гетьмана П. Скоропадського.
- 3 скасувати панщину та кріпосну залежність селян
- 4 сприяти зростанню товарності сільського господарства
- 5 подолати кризу сільськогосподарського перевиробництва
- 6 ліквідувати церковне та монастирське землеволодіння
- 7 зміцнити соціальну опору самодержавства на селі

2.3.2 (1 б.)

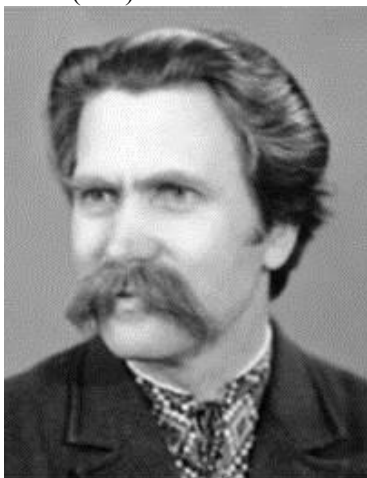
Укажіть умови Варшавської угоди (1920 р.) між представниками Директорії УНР і уряду Польщі.

- 1 передання Польщі Східної Галичини та Західної Волині
- 2 об'єднання армії УНР та Української Галицької армії (УГА)
- 3 визнання Польщею ЗУНР та відмова від втручання в її внутрішні справи
- 4 ведення спільних воєнних дій проти радянських військ на території УНР
- 5 надання військово-політичної допомоги в боротьбі проти гетьмана П. Скоропадського
- 6 визнання Директорією кордону між Польщею та УНР по «лінії Керзона»
- 7 визнання Польщею Директорії УНР на чолі з С. Петлюрою верховною владою УНР

2.3.3 (1 б.) Укажіть характерні риси нацистського окупаційного режиму в Україні в роки Другої світової війни:

- 1 ліквідація колгоспно-радгоспної системи, зрівняльний розподіл землі між селянами за трудовими нормами
- 2 проведення примусових мобілізацій до Української національної армії

- 3 жорстка експлуатація населення та економічне пограбування (вивіз сировини, продовольства, матеріальних цінностей)
4 відновлення та легалізація діяльності українських політичних партій
5 тотальний терор, масове знищення місцевого цивільного населення та військовополонених
6 денационалізація великої промисловості, створення спільних українсько-німецьких підприємств
7 примусове вивезення на господарські роботи до Німеччини місцевого працездатного населення
- 2.3.4 (1 б.)**

Укажіть факти біографії видатного діяча історії України, зображеного на фото.

- 1 Автор «Акта проголошення незалежності України»
- 2 Автор книги «Україно наша Радянська»
- 3 Утворив підпільну Українську Робітничо-Селянську Спілку
- 4 Один із учасників Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод
- 5 Позбавлений радянського громадянства та був висланий за кордон
- 6 Засуджений до розстрілу, який суд згодом замінив 15 роками позбавлення волі
- 7 Обіймав посаду голови Народного Руху України

III рівень (2 завдання по 5 б., максимальна оцінка – 10 б.)

- 3.1. Ви — мешканець українського села Должиці Сяніцького повіту Польської республіки. У листі до рідних опишіть, що відбувалося з вами у квітні 1947 р.
- 3.2. Порівняйте боротьбу ОУН-УПА у 1942 - 1944 р. та у 1944-1946 рр. Виділіть спільне та відмінне.

ЗАВДАННЯ

II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з історії України 2017/2018 навчальний рік

11-й клас

I рівень

Завдання 1.1.1-1.3.6 мають чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний.
За кожну правильну відповідь – 0,5 б. Максимальна оцінка за I рівень – 9 б.

Завдання № 1 (3 б.)

Уважно прочитайте уривок з «Повісті минулих літ» і дайте відповіді на питання: *«Якщо ми губимо землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаємося в одне серце і обережемо землю. Кожен хай держить отчину свою».*

1.1.1. Під час якої події відбулася ця промова: А. Поразка Ярославичів від половців на р. Альта
Б. Любецький з'їзд князів В. Битва Святополка Ізяславича та Володимира Мономаха з половцями біля о. Хортиця. Г. Похід Ігоря Святославича, князя новгород-сіверського, на половців.

1.1.2. З іменем якого князя пов'язана подія, про яку розповідається в тексті:

А. Ізяслав Ярославич Б. Всеволод Ярославич В. Володимир Всеволодович Г. Ігор Святославич

1.1.3. Коли відбувалися події, про які розповідається в тексті:

А. У другій половині X ст. Б. У першій половині XI ст. В. У другій половині XI ст. Г. У першій половині XII ст.

1.1.4. Якими були наслідки події, що описані в тексті:

А. Перехід влади від великого князя київського до великого князя галицько-волинського
Б. Перехід влади від великого князя київського до великого князя чернігівського
В. Поява князів – «ізгоїв», які намагалися повернути владу за допомогою половців
Г. Повернення володінь (вотчин) князям – «ізгоям», тимчасове об'єднання зусиль у боротьбі з половцями

1.1.5. «Повість минулих літ» було створено:

А. Іларіоном, перша половина XI ст.
Б. Іларіоном, друга половина XI ст.
В. Нестором, перша половина XII ст.
Г. Нестором, друга половина XII ст.

1.1.6. Половці, про яких говориться у джерелі, мешкали:

А. На південному сході від Київської держави
Б. На північному сході від Київської держави
В. На південному заході від Київської держави
Г. На північному заході від Київської держави

Завдання № 2 (3 б.)

Згадайте основні події історії України другої половини XIV ст. н.е. та дайте відповіді на запитання:

1.2.1. У ці часи відбувалося:

А. Монгольська навала Б. Укладання особистої унії між Польщею та Литвою
В. Ліквідація удільних князівств на території України Г. Утворення українського козацтва

1.2.2. У цей час існувало державне утворення: А. Велике князівство Київське.

Б. Київське воеводство у складі Річі Посполитої В. Удільне князівство Київське під владою Володимира Ольгердовича Г. Українська козацька держава – Гетьманщина

1.2.3. Подіям цього періоду присвячено джерела:

А. Польські хроніки Яна Длугоша Б. Полемічні твори Г. Смотрицького, І. Вишенського
В. Галицько-Волинський літопис Г. «Повість минулих літ» Нестора

1.2.4. З письмових джерел відомо, що значну роль в історії України цього періоду грав:

А. Ягайло Ольгердович Б. Свидригайло Ольгердович В. Михайло Глинський Г. Костянтин Острозький

1.2.5. Характерною рисою соціально-економічного розвитку цієї доби було:

А. Початок поширення Магдебурзького права
Б. Занепад ремісницького виробництва та поява мануфактур
В. Пожвавлення торгівлі по шляху із варяг у греки
Г. Перехід земель до українських козаків та селян на правах «займанщини»

1.2.6. Найвизначнішою архітектурною пам'яткою цього періоду є:

А. Софійський собор у Києві
Б. Церква Покрову Пресвятої Богородиці в Сутківцях
В. Замок у Підгірцях
Г. Верхній замок у Луцьку.

Завдання № 3 (3 б.)

В яких твердженнях ідеться про гетьмана Петра Дорошенка?**1.3.1. В якому уривку з історичного джерела говориться про гетьмана Петра Дорошенка:**

- А. «Хортиця – місцевість на Борисфені. Тут... стародавній преславний герой, звитягами уславлений своїми воєнними, поставив колись фортецю».
- Б. «Прибув до Києва святійший патріарх єрусалимський іменем Феофан,.. поставив і висвятив на митрополію чоловіка гідного й чесного. Іменем Іов Борецький»
- В. «Не залишайтеся нога жодного князя і шляхетки тут, на Україні, а схоже котрий з нами хліб їсти, хай буде послухний Запорізькому Війську»
- Г. «Ні в чому іншому був мій намір, а тільки в тому, щоб помножити вольності Запорізького Війська та зберегти безпеку й цілість Вітчизни. Тому не тільки з християнами, але й з бусурманськими народами намагався поводитися прихильно та згідно, щоб Україну бачити в бажаному мирі»

1.3.2. Гетьман Петро Дорошенко правив:

- А. 1648-1667 рр.   Б. 1657-1659 рр.   В. 1663-1665 рр.   Г. 1665-1676 рр.

1.3.3. Столицею гетьмана Петра Дорошенка був:

- А. Глухів   Б. Батурин   В. Чигирин   Г. Немирів

1.3.4. У внутрішній політиці гетьман Петро Дорошенко здійснив:

- А. Побудував ефективну фінансову та податкову систему Гетьманщини
- Б. Намагався об'єднати Лівобережну та Правобережну Гетьманщину
- В. Погодився на обмеження самовладдя гетьмана та створення козацького парламенту – загальної Ради
- Г. Висунув проект створення першого українського університету

1.3.5. Гетьман Петро Дорошенко визнав протекторат:

- А. Московського царства   Б. Османської імперії   В. Річі Посполитої   Г. Шведського королівства

1.3.6. Петро Дорошенко втратив гетьманську булаву через:

- А. Повстання проти нього козаків Лівобережжя
- Б. Походу військ Річі Посполитої та поразки під Кам'янцем
- В. Походу турецько-татарського війська на допомогу Юрію Хмельницькому
- Г. Походу московського війська та війська лівобережного гетьмана Івана Самойловича

II рівень**Завдання № 1 (5 б.)**

У завданнях 2.1.1-2.1.5 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою.

2.1.1 (1 б.)	
Установіть відповідність між назвою державного утворення за часи Української революції 1917-1921 рр. та стислою характеристикою його представницького органу влади	
1. УНР доби Української Центральної Ради	А. Проголошувалося, що вся повнота державної влади належить трудящим у формі Рад робітничих, селянських і червоноармійських депутатів.
2. УНР доби Директорії	Б. Передбачалося, що вибори до Трудового конгресу по куріях (від робітників, селян та «трудової інтелігенції»).
3. Західноукраїнська Народна Республіка	В. Українська Національна Рада була вищим законодавчим органом, склад якого поповнився за рахунок представників від повітів та великих міст,
4. Українська Соціалістична Радянська Республіка	Г. Відстоювалися ідеї «українського монархізму», за якими в умовах громадянської війни українське суспільство могло об'єднатися тільки навколо національної одноосібної влади
	Д. Вибори до Всеукраїнських Установчих Зборів на основі загального прямого та рівного виборчого права селянством

2.1.2 (1 б.)	2.1.3 (1 б.)		
Установіть відповідність між назвою українського історико-географічного регіону та державою, у складі якої він перебував у 20-30-ті рр. XX ст. (1 б.)	Установіть відповідність між іменем західноукраїнського громадсько-політичного діяча 20-30-х рр. XX ст. та назвою організації /партії, до якої він входив (1 б.)		
1. Галичина	А. СРСР	1. Дмитро Левицький	А. Українське національне об'єднання
2. Північна Буковина	Б. Польща	2. Євген Коновалець	Б. Українська національна партія
3. Закарпаття	В. Австро-Угорщина	3. Августин Волошин	В. Комуністична партія Західної України
4. Поділля	Г. Чехо-Словаччина	4. Василь Залозецький	Г. Українська військова організація
	Д. Румунія		Д. Українське національно-демократичне об'єднання

2.1.4 (1 б.)	2.1.5 (1 б.)
Установіть відповідність між датою та подією доби Другої світової війни (1 б.)	Установіть відповідність між назвою ідеологічної кампанії другої половини 1940-х – початку 1950-х рр., та її стислою характеристикою (1 б.)

1. 23-29 червня 1941 р.	А. Київська оборонна операція	1. «Ждановщина»	А. С. Михоелса та однодумців розстріляно за створення єврейського «центру антирадянської пропаганди»
2. 07 липня – 19 вересня 1941 р.	Б. Танкова битва під Дубном	2. «Лисенківщина»	Б. За участь у вигаданій антирадянській організації засуджено С. Єфремова, М. Слабченка та ін.
3. 05 серпня – 16 жовтня 1941 р.	В. Оборона Одеси	3. Боротьба з космополітизмом	В. Здійснено «самоліквідацію» Української греко-католицької церкви.
4. 12-29 травня 1942 р.	Г. Донбаська оборонна операція	4. Львівський «собор»	Г. Зазнали критики твори українських літераторів Ю. Яновського, А. Малишка, О. Довженка, звинувачених в «українському буржуазному націоналізмі»
	Д. Невдалий наступ РСЧА під Харковом		Д. Зазнали переслідувань Д. Третяков, М. Гришко та інші вчені-генетики

Завдання № 2 (5 б.)

У завданнях 2.2.1-2.2.5 розташуйте події в хронологічній послідовності. Цифри 1 має відповідати вибрана Вами перша подія, цифри 2 – друга, цифри 3 – третя, цифри 4 – четверта.

2.2.1 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність подій:

А Ліквідація Української автокефальної православної церкви

Б Створення Української академії наук

В Постанова ЦВК і РНК СРСР «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності» (закон про п'ять колосків»)

Г Бій під Базаром

2.2.2 (1 б.) Розташуйте у хронологічній послідовності події

А «Листопадовий чин»

Б «Київська катастрофа»

В «Базарівська трагедія»

Г «Чорківська офензива»

2.2.3 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність появи історичних термінів:

А Рада робітничих депутатів

Б Трудодень

В Остарбайтери

Г Непман

2.2.4 (1 б.) Установіть послідовність суспільно-політичних подій 1950–1970-х років.

А Виступ на XX з'їзді КПРС М. Хрущова з доповіддю «Про культ особи та його наслідки».

Б Акція «Вісла»

В Рішення Львівського «собору» про ліквідацію Української греко-католицької церкви

Г Проголошення незалежності Карпатської України

2.2.5 (1 б.) Установіть хронологічну послідовність подій, які відображено в цитованих документах:

А «Ми з мамою вийшли на Хрещатик. По ньому сунулася колона червоноармійців, які відступали. Вигляд вони мали просто жалюгідний. Брели запилені, хто – в обмотках, хто в черевиках. Чобіт ні в кого не було. Люди дивилися на них і плакали: «Сини! На кого ви нас покидаєте?»»

Б «Засідання рекомендує, щоб Українська РСР та Білоруська РСР були запрошені стати членами-засновниками пропонованої Міжнародної Організації»

В «У випадку територіально-політичного перевлаштування областей, які входять до складу Польської Держави, межа сфер інтересів Німеччини і СРСР буде приблизно проходити по лінії річок Нарви, Вісли і Сяну».

Г «Метою нашого відрядження було з'ясування можливостей... ліквідації уніатської церкви Закарпаття та ставлення до цього партійних органів...»

III рівень (2 завдання по 7 б., максимальна оцінка – 14 б.)

3.1. Ви — радянський журналіст, що висвітлює «Шахтинський процес», або «справу про контрреволюційну організацію інженерів і техніків, що працювали в кам'яновугільній промисловості СРСР» 1928 року. Складіть звіт до свого періодичного видання.

3.2. Порівняйте боротьбу ОУН-УПА у другій половині 1940-х - на початку 1950-х рр. з діяльністю дисидентів в Українській РСР у другій половині 1960-х – на початку 1980-х рр. Виділіть спільне та відмінне.